

Consultatievragen ontwikkelteam Mens & Maatschappij

Ontwikkelteam Mens & Maatschappij vraagt uw feedback op de grote opdrachten. Het ontwikkelteam zal uw feedback gebruiken om de grote opdrachten bij te stellen en uit te werken naar bouwstenen tijdens de volgende ontwikkelsessie in december. Uw feedback is zeer gewenst, alvast bedankt!

Het tussenproduct vindt u [hier](#).

Onderstaand vindt u de consultatievragen:

Doelgroep algemeen

1. In hoeverre beschrijven de grote opdrachten gezamenlijk de essentie van het leergebied? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe en geef eventueel aan welke opdracht niet tot de essentie behoort.

3.

Toelichting: In de 12 grote opdrachten komen veel aspecten aan bod. Kan er, omwille van de overzichtelijkheid, geen clustering plaatsvinden? Grote opdrachten 4 (Van data naar wijsheid) en 12 (Technologie helpt ons meestal verder) raken bijvoorbeeld aan elkaar, net als grote opdracht 1 (Iedereen moet zijn plaats kennen) en 6 (De wereld is een dorp).

2. Welke grote opdracht of welk thema ontbreekt? Licht uw antwoord toe.

De grote opdrachten moeten (zie bovenaan pag. 6) “gezamenlijk de basis vormen voor leerlingen om de samenleving en de complexe en steeds veranderende wereld om hen heen te (leren) kennen en begrijpen (...).” Het leergebied (pag. 2) omvat vakken als geschiedenis en filosofie. Onzes inziens gaat de uitwerking teveel in op het horizontale vlak: een transcendente notie lijkt te ontbreken (op een beknopte verwijzing naar ‘geestelijke stromingen’ na). We missen expliciete aandacht voor religie. Terwijl voor veel Nederlanders (zeker in het verleden) en voor het overgrote merendeel van de mensen op aarde religie (nu) dé bepalende factor voor hun doen en laten is. Zonder kennis van het christendom en andere religies is de wereld niet te kennen, te begrijpen en te beoordelen. We vragen het ontwikkelteam hiermee aan de slag te gaan en de (inhoud van de) grote opdrachten (denk bijv. aan grote opdracht 7) zo aan te passen dat religie daarin de plek en het gewicht krijgt die zij verdient.

3. Welke twee opdrachten passen het best bij het leergebied M&M? Noem in uw antwoord eerst de titel van de grote opdracht(en) en licht uw antwoord toe.

Grote opdracht 1 – Iedereen moet zijn plaats kennen.

De directe omgeving van leerlingen lijkt ons een uitstekende keus om mee te beginnen en van daaruit de (historische en geografische) kennis van hun omgeving verder uit te breiden naar anderen en de rest van de wereld.

Grote opdracht 9 – Zorg voor elkaar!

Als christenen geloven we dat mensen niet voor zichzelf geschapen zijn, maar om te leven in een gemeenschap. Omzien naar elkaar (naastenliefde) is daarbij een kernbegrip. Dit heeft voor ons een religieuze basis. Hierbij komen dus religieuze en filosofische noties aan bod. En zorg voor elkaar raakt ook ons economisch handelen (anderen bevoordelen en niet benadelen) en ons optreden in de samenleving (behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden).

4. Welke twee opdrachten passen het minst goed bij het leergebied M&M? Noem in uw antwoord eerst de titel van de grote opdracht(en) en licht uw antwoord toe.

Lastige vraag, want alle grote opdrachten (hoewel enkele dus geclusterd zouden kunnen worden) hebben een duidelijke link met het leergebied Mens & Maatschappij.

Maar als we toch moeten kiezen:

Grote opdracht 2 – Wetten en regels zorgen voor vrijheid (evt. in combinatie met grote opdracht 7) Omdat burgerschap nadrukkelijk als afzonderlijk leergebied is neergezet, zouden wij de inhoud van grote opdracht 2 bij dat leergebied aan de orde laten komen.

Grote opdracht 12 – Technologie helpt ons meestal verder (evt. in combinatie met grote opdracht 4) Deze grote opdracht past ook prima bij het leergebied Mens & Natuur.

5. In hoeverre sluiten de grote opdrachten aan bij de drie hoofddoelen van onderwijs (kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming)? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe.

3.

Toelichting: in de beschrijving van de inhoud van de grote opdrachten en de brede vaardigheden komen wij veel zaken tegen die zijn gericht op kennisverwerking en op vorming. Complimenten voor de grote nadruk die wordt gelegd op (het belang van) samenwerking met anderen en op het leren kennen van de eigen (groeps)identiteit en die van anderen. Dat spreekt ons aan.

6. In hoeverre zijn de grote opdrachten geschikt voor uw onderwijssector? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe vanuit uw onderwijssector.

Wij spreken voor po en vo. Voor po komen wij tot het cijfer 2 (omdat de meeste grote opdrachten vooral gericht lijken op/geschikt lijken voor vo-leerlingen). Voor het vo komen we tot het cijfer 3.

Doelgroep vervolgonderwijs

7. In welke mate sluiten de grote opdrachten aan op het vervolgonderwijs? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe vanuit uw onderwijssector.

Niet van toepassing.

8. In welke mate sluiten de grote opdrachten aan bij oriëntatie op studie en beroep/loopbaan? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe.

Niet van toepassing.

Doelgroep maatschappij en bedrijfsleven

9. In hoeverre herkent u de inhoud en uitgangspunten uit de visie van het ontwikkelteam in de grote opdrachten? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed).

Niet van toepassing.

Doelgroep algemeen

10. In hoeverre bieden deze grote opdrachten mogelijkheden voor samenhang met andere leergebieden? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed).

4.

Toelichting: De tabel op pag. 7 en 8 (Overzicht grote opdrachten M&M) toont de samenhang met andere leergebieden duidelijk aan. Daar sluiten wij ons bij aan.

11. In hoeverre is er een goede balans gekozen tussen de samenhang binnen het leergebied en de afzonderlijke vakken? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe.

3.

Toelichting: We zien veel aandacht voor vakken als aardrijkskunde en geschiedenis. En dat stemt ons positief. Maar een vak als bedrijfseconomie lijkt er wat bekaaid van af te komen: slechts 1 van de 12 grote opdrachten heeft een duidelijke economische lading (3 - Ik kies dus ik ben), maar die grote opdracht gaat ook nog eens niet alleen of vooral over geld en goed, maar ook over de inzet van aandacht en tijd en over niet kiezen. Terzijde: dat vinden we op zichzelf relevante uitbreidingen, maar ze 'verdunnen' wel de aandacht voor de 'pure' economie.

12. In hoeverre vormt de gehele set grote opdrachten een samenhangend geheel? Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe.

3.

Toelichting: De samenhang tussen de grote opdrachten is voor ons helder. Die is soms, zoals we hierboven al schreven, zelfs zó duidelijk dat enkele grote opdrachten wat ons betreft kunnen worden samengevoegd omdat de overlap groot is.

We missen echter, zoals ook met zoveel woorden beschreven bij vraag 2, een normatief kader om het leergebied heen. Voor ons als christenen is het onmogelijk om onze eigen plaats in deze wereld te kennen, wetten te beoordelen, keuzes te maken, wijs om te gaan met data, veranderingen op hun waarde te schatten, te zorgen voor elkaar et cetera zonder de overkoepelende notie van het bestaan van God en van Zijn bedoeling met ons en met de wereld. Die notie stempelt alles. En dus ook het onderwijs op de christelijke scholen in vakken als aardrijkskunde, geschiedenis, economie et cetera. Wij begrijpen dat in een algemeen curriculum geen rekening wordt gehouden met God en met Zijn bedoeling met het leven hier op aarde – al vinden we dat een groot gemis, omdat we iedereen van harte toewensen God te kennen en Zijn Woord en Wet als leidraad te hebben in het leven. Wij hechten er daarom grote waarde aan dat het curriculum voldoende ruimte biedt voor een schoolspecifieke invulling van de leerinhoud, zodat wij op onze scholen -vanuit onze christelijke identiteit- onze eigen inkleuring kunnen geven aan de grote opdrachten.

13. In hoeverre zijn de brede vaardigheden voldoende zichtbaar in de complete set grote opdrachten. Geef aan op een schaal van 1-4 (1=onvoldoende, 2=matig, 3=voldoende, 4=goed). Licht uw antwoord toe.

3.

Toelichting: We kiezen voor het cijfer 3 omdat bijv. een vaardigheid als goed samenwerken herhaaldelijk naar voren komt. Dat vinden wij ook belangrijk.

We hebben niet gekozen voor het cijfer 4, omdat we nog enkele kanttekeningen en aanvullingen willen maken:

- Kritisch denken wordt bij 6 van de 12 grote opdrachten als brede vaardigheid genoemd, en krijgt binnen het geheel van vaardigheden grote nadruk. Het wordt zelfs (op pag. 5) "bij

uitstek een M&M vaardigheid” genoemd. Maar, vragen wij ons, af: moet kritisch denken wel zoveel nadruk krijgen? Is dat de basishouding die we onze leerlingen willen aanleren? Schept dat niet afstand tot de medemens en tot de omgeving? Zou samenwerking niet “bij uitstek” de M&M-vaardigheid moeten zijn?

- Graag willen wij vaardigheden als betrouwbaarheid/oprechtheid, eigenaarschap, het nemen van verantwoordelijkheid onder de aandacht brengen. Die passen volgens ons heel goed bij de grote opdrachten van het leergebied Mens & Maatschappij.
- Bij de grote opdrachten 3 (Ik kies dus ik ben) en 9 (Zorg voor elkaar!) zouden wij in de beschrijving van de inhoud en brede vaardigheden graag aandacht zien voor het delen van geld en goed met anderen en voor het geven van geld/goed/(nood)hulp aan anderen. Het (belangeloos) delen van welvaart en van datgene wat wij zelf hebben ontvangen, is onzes inziens een essentieel onderdeel van het samenleven met anderen – in eigen land en in de wereld. Na (natuur)rampen in het buitenland bijv. is het altijd opmerkelijk om te zien hoe veel mensen zich (materieel) bekommeren om de nood van anderen. Iets van die houding zouden wij onze leerlingen graag bijbrengen en voor die solidariteit/naastenliefde zou dus aandacht moeten zijn in het curriculum.

Doelgroep leerlingen en ouders

14. Welke drie grote opdrachten (van de 12) vind je het belangrijkste? Noem in je antwoord eerst de titel van de drie grote opdrachten en leg je antwoord uit.

Niet van toepassing.

15. Welke drie grote opdrachten (van de 12) vind je helemaal niet zo belangrijk? Noem in je antwoord eerst de titel van de drie grote opdrachten en leg je antwoord uit.

Niet van toepassing.